

bøielighedernes Standpunkt, at jeg har betragtet Sagen, men fra Rettens; altsaa enten det kunde være en Mængde af Befolkningen i Hertugdømmerne behageligt, at en saadan Indfødsret blev meddeelt til de omhandlede Individer, eller ikke, derpaa kan jeg ikke lægge nogen Bægt. Men iøvrigt antager jeg, at, uagtet der vistnok ere Mange i Hertugdømmerne, der ønskede, at der var en tydsk Indfødsret, saa troer jeg ikke, at de da kunde være tilfredse med, at en Indfødsret iøvrigt skal have, hvorefter Tydske som Tydske intetsteds i Kongens Riger og Lande have Indfødsret, men hvorefter blot de have Indfødsret overalt, som ere fødte i Kongens Stater, — saa kunde de vist ikke være tilfredse med, at enkelte Individer paa Grund af en Beslutning af Rigsdagen her bleve gjorte deelagtige i de Rettigheder, som tilkomme de Indfødte. Der er en anden Grund, som kunde tale for, at man skulde være mindre betænkelig i denne Sag, nemlig den, at de Fleste af de omhandlede Individer ikke efter deres Stilling kunne antages at ønske Indfødsretten, for at faae Afgang til Embeder, men snarere for at faae Afgang til de statsborgerlige Rettigheder, som Grundloven og Valgloven af 1849 begrundede. Dersom Sagen kunde tages fra dette Synspunkt, saa at der udelukkende var Spørgsmaal om Afgang til disse statsborgerlige Rettigheder, skulde jeg ikke betænke mig paa at stemme for, at idetmindste den største Deel af de Personer, hvorom der er Spørgsmaal, fik Indfødsret, og der er Adskillige af de nævnte Individer, med Hensyn til hvilke jeg endog finder det høist beklageligt, at man maa udelukke dem fra disse statsborgerlige Rettigheder, hvortil de ere særdeles egnede, baade ved den Tid, de have opholdt sig i Landet, ved de Fortjenester, de have af de Communer, hvori de have levet, og ved den almindelige Tillid, hvoraf de ere i Besiddelse. Men, da der nu ikke efter Grundloven eksisterer nogen anden Indfødsret end den efter Akten af 1776, som meddeler Afgang til Embeder, og da man, saalænge ikke nogen Forandring i denne Henseende skeer, ikke kan meddele Nogen Indfødsret herfra, som ikke tilslige bliver en Lov for Hertugdømmerne, og som kan have de Virkninger, jeg forhen har

omtalt, saa kan jeg med Hensyn dertil ikke votere for dem. Der er iøvrigt nogle enkelte Individer, som sandsynligviis ere i det Tilfælde, at de ogsaa efter Forordningen af 15de Januar 1776 kunde have Afgang til at faae Indfødsret. Dersom der var Spørgsmaal om dem særligt, vilde jeg maaskee, især naar Sagen blev noget nærmere oplyst, ikke tage i Betænkning at votere derfor; men jeg troer, at jeg gjør rettest i at afholde mig fra at stemme for de enkelte Individer, for at det ikke af den Stemme, jeg maatte give imod adskillige Individer, som man ikke efter min Mening bør meddele Indfødsret, skal synes som om det var med Hensyn til deres Personer, at jeg vilde have dem udelukkede; thi det er kun med Hensyn til Principet. I Henhold til alt dette vil jeg afholde mig fra at stemme for noget af de omhandlede Individer.

Dahl: Jeg veed ikke, om jeg aldeles rigtigt forstod den sidste høitærede Taler; men det synes mig, at han forudsatte, at de, der ved denne Lov, som vi her have til Hensigt at vedtage, skulle faae Indfødsret, de skulle ogsaa have Indfødsret i Hertugdømmerne (Rst ed: Ja, det er ganske klart). Det har jeg ikke troet; jeg har kun troet, at de, der ved en Lov, som vi vedtage her paa Rigsdagen, fik Indfødsret, fik denne i Danmarks Rige, i det Rige, hvorfor Grundloven er given, og at der ikke kunde være Tale om, at de derved skulde f. Ex. faae Indfødsret i Holsteen, uagtet jeg meget vel veed, at Loven af 1776 er fælles for Danmark og Hertugdømmerne, og at de Samme, der fik Indfødsret efter denne Lov, ogsaa fik Indfødsret i Hertugdømmerne saavel som i Danmark. Men Sagen er, synes mig, en ganske anden, naar vi her paa den danske Rigsdag vedtage en Lov; thi da forekommer det mig ikke, at der kan være Tale om, at disse Personer, der ved denne Lov, faae Indfødsret, med det Samme skulde faae denne i Holsteen.

Orsted: Der eksisterer ingen anden Indfødsret end den Indfødsret, som giver Afgang til Embeder i alle Kongens Lande, og der har aldrig eksisteret en særskilt holsteensk eller særskilt slesvigsk eller særskilt lauenborgsk Indfødsret fra den Tid, Lauenborg kom under Dan-